

«М'яка українізація» від Київради

Якщо у французькій кав'ярні до вас звертаються французькою мовою, ви, очевидно, не дивуетесь. Не знаєте мови? Відповідаєте англійською, і вам принесуть меню англійською... Так буде і в Києві. Тепер до вас мають звертатися українською та, якщо ви попросите, перейдуть на зручну для вас мову. Здається, нічого дивного. Але для цього Київрада мала ухвалити рішення «Про подолання наслідків совецької окупації в мовній царині».

Тепер меню в ресторанах має бути державною мовою. Крім того, мовою роботи, діловодства і документації всіх органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, а також мовою офіційних оголошень і повідомлень.

«Вечірка» поцікавилася, чому депутати прийняли таке рішення і як сприйняли новачку кияни.

ВЛАДА

Юрій СИРОТЮК, депутат Київради:
– Київрада одноставно (80 голосів «за», жоден депутат не висловився проти) у другому читанні підтримала «свободівський» проект рішення «Про подолання наслідків совецької окупації» в другому читанні і в цілому.

Нехай це рішення носить рекомендаційний характер, а нинішній склад Київради трохи ще «злагіднів», проект рішення, прибравши будь-які санкції провопорухникам, усе ж нині в Києві надавачі послуг зобов'язані послугуватися українською першочергово, а на інші мови можна переходити виключно за проханням клієнта й у випадку бажання, і знання цієї мови.

Меню в ресторанах теж має бути українізоване.

Щодо зовнішньої реклами, тут у «глухий кут» (а ми намагалися, щоб усі оголошення, вивіски були українськими або транслітеровані рівновеликими літерами) нас загнало діюче надто ліберальне антиукраїнське законодавство про зовнішню рекламу.

Усе ж Київ став першим містом, де закріплено 10 статтю Конституції у сфері послуг.

Застерігаю суб'єктів підприємництва від невиконання цього рішення. Наступний варіант може бути у такому випадку набагато жорсткішим.

Вікторія МУХА, депутат Київради, голова постійної комісії Київради з питань культури, туризму та інформаційної політики:

– Київрада прийняла рішення про заходи щодо забезпечення регіональної мовної політики в місті Києві! Рішенням передбачається, що:

– офіційною мовою роботи, діловодства і документації всіх органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, мовою офіційних оголошень і повідомлень є державна мова;

– назви установ, підприємств, організацій, вивіски, плакати, афіші, публічні повідомлення, рекламні оголошення та інші форми аудіо- й візуальної рекламної продукції, інформація для споживачів товарів і послуг виконуються державною мовою і на розсуд власника англійською та будь-якою іншою мовою (крім дипломатичних установ

та офіційних представництв міжнародних організацій). Знаки для товарів і послуг наводяться в господарському та публічному обігу у тому вигляді, в якому їм надана правова охорона відповідно до законодавства;

– у всіх сферах громадського обслуговування громадян, при реалізації товарів і наданні послуг першочергово використовується державна мова. Іноземна мова може використовуватися на прохання споживача для повного донесення інформації про товари та належного обслуговування споживачів.

Володимир ПРОКОПІВ, заступник міського голови-секретар Київради:

– Я вважаю, що це абсолютно правильна ініціатива, і як громадянин, я хочу, щоб до мене зверталися українською мовою, і пропонували мені рідною мовою. Але якщо ми вже взяли за цю проблему, то треба вирішувати її системно, у відповідності з усіма юридичними нормами. Необхідно також прописати конкретні механізми його реалізації.

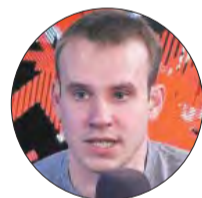
БІЗНЕС

Юрій ІВАШЕНКО, юрист:

– Прийняте Київрадою рішення – це очевидне порушення статті 10 Конституції. В частині першій цієї статті сказано, що держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. Але при цьому в частині третій сказано, що «в Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України». Читати ч. 10 і опускати ч. 3 – неправильно. І це стосується не тільки російської мови. В законі про місцеве самоврядування у місцевій раді прав у сфері обмеження мовної політики не передбачено. І відповідальності за невикористання державної мови приватні підприємці не можуть

нести ніякої, тому що це рішення Київради. А відповідальність будь-якої людини може бути встановлена лише законом. Поки це суто декларативна норма...

Анзор АБУЛАДЗЕ, керуючий столичної мережі кав'ярень:

– Великі мережеві ресторани приймають у клієнтів замовлення тією мовою, на якій відвідувачі звертаються до обслуговуючого персоналу. Ми намагаємося керуватися тим же правилом. Майже всі наші співробітники-кияни в повсякденному житті спілкуються російською мовою, а якщо приходить клієнт і замовляє каву українською, то для них не складає труднощів перейти на державну мову. Але, що я помітив: приблизно 80% аудиторії наших

кав'ярень – російськомовні, а, наприклад, в центрі Києва, на площі Льва Толстого, взагалі практично не знають української мови, там не знають, хто такий письменник Сергій Жадан, там усі говорять з російським акцентом...

Руслан СОБОЛЬ, голова Асоціації представників малого та середнього бізнесу:

– Якщо буде сказано: мовляв, хлопці, давайте підтримаємо ідею й перекладемо вивіски на українську мову, багато хто може проявити громадянську позицію і піти назустріч. Але якщо вказівка буде в обов'язковому порядку, а, можливо, ще й з адміністративним тиском, аж до силового демонтажу вивісок, це матиме вкрай негативні наслідки і викличе у

суспільства обурення. Але ми побоюємося, що в Києві може з'явитися нове КП, яке займеться контролем, демонтажем та навіть платним перекладом рестораних вивісок, і тоді можливий опір...

Сидір КІЗІН, юрист:

– Насправді, є такий цілий психологічний бар'єр у людей при переході на українську мову. Особливо, якщо людина приїхала з іншого міста. Тоді у неї складається враження, що, приїхавши у Київ, вона мусить говорити російською, щоб не відрізняться від решти середовища. Взагалі достатньо 10 слів, щоб навіть китайця навчити обслуговувати українською. Це – «добрий день», «замовляйте будь ласка», «чого бажаєте», «прошу, будь ласка», «всього найкращого».

ГРОМАДСЬКІСТЬ

Андрій ЛЮБКА, письменник:

– Йдеться начебто про дрібницю, про очевидну кожному річ – у столиці держави має бути забезпечено можливість отримати меню державною мовою. Очевидну, але наскільки важко ми до неї йшли! Без перебільшення, всі роки незалежності тривають дискусії про мову обслуговування, діловодства та спілкування в офіційних установах. Навіть після початку війни справа ця рухається дуже повільно: лише через три роки у Київради дійшли руки до цього питання. Можу сказати лише одне – нарешті!

Але Київ – це ще не вся Україна. Меню українською має бути і в Миколаєві, і в Ужгороді, і в Чернігові. Кожна нова перемога у відстоюванні законних прав української мови в Україні – чи йдеться про квоти на радіо і телебаченні, чи про мовну статтю в Законі про освіту, чи про вже згадане рішення Київської міської ради – все гостріше ставить питання про формування комплексної мовної політики в Україні. Бо хапаємося то за одне, то за інше, рухаємося хаотично, але цілісної картини так і не бачимо.

Савелій ЛІБКІН, ресторатор і письменник:

– Українська мова особисто для мене – складність. Я її ніколи не вчив. Не було підстав, оскільки завжди всі навколо говорили російською. У школі мене цікавили інші дисципліни. Зараз українську я знаю дуже середньо, розумію, але не говорю. Не думаю, що це якась, знаєте, ключове питання. З іншого боку, армія контролерів, яка буде ходити і перевіряти, – сама погано знає мову, як і, до речі, майже увесь наш уряд. Я не розумію, навіщо регулювати питання мови. Навіщо зобов'язувати, навіщо диктувати? Будь-яке обмеження свобод – погано. Особливо в такій тонкій сфері, як мовна. Не розумію, навіщо тут щось вказувати?

Alex MAKITRA:

– На мою думку, суворі санкції навряд чи будуть. Але впевнений, більшість і без них, в основному, буде виконувати це рішення. Під нашим пильним контролем! Бо бізнесмени, в основному, не хочуть головної болі,

вони люблять, щоб спокійно працювали гроші й розквітали без скандалів бізнес. Тим більше, коли мовними питаннями вже почала займатися місцева влада...

Олександр ВОВЧЕНКО, голова ГО «За україномовний Київ»:

– Під час прямого ефіру на радіо «Голос Києва» говорили про те, як зробити столицю україномовною. Приємно, що до студії додзвонилася неймовірна кількість людей, котрі висловилися за підтримку українізації Києва. І, головне те, що не було жодного дзвінка типу: «Какая разница, на каком языке говорить». Серед думок, що пролунали: створення мовної поліції, яка б жорстко контролювала дотримання вимог законодавства підприємцями; підвищення заробітної плати вчителям української мови; заохочення громадських закладів за обслуговування українською мовою.

Для того, щоб Київ заговорив державною, потрібно зробити українське слово модним. До цієї роботи необхідно залучати лідерів громадської думки, які мають авторитет у суспільстві. Велику увагу тут необхідно приділити молоді та дітям, адже за ними майбутнє.